



Najkrajšie pešie okruhy

1. diel



25 turistických trás



po Slovensku

Najkrajšie pešie okruhy

1. diel

25 turistických trás

Daniel Kollár



Najkrajšie pešie okruhy

1. diel

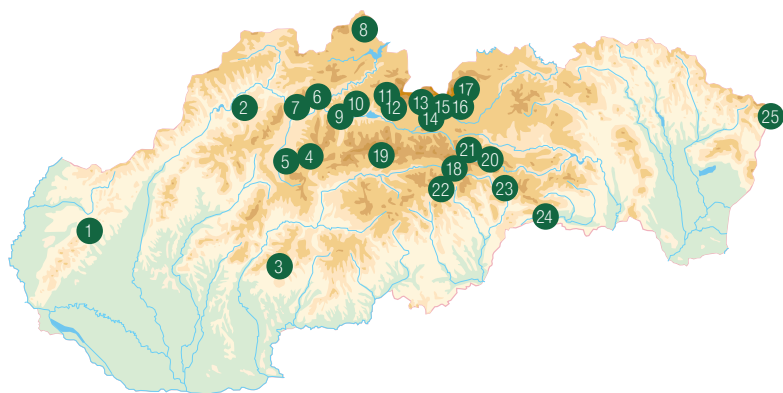
2. vydanie, 2019

© RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA, 2019

ISBN 978-80-8136-093-0

Obsah

1. Na Záruby a Smolenickým krasom	7
2. Súľovskými skalami	15
3. Na Sitno	23
4. Na Tlstú a Ostrú	31
5. Blatnickou a Gaderskou dolinou.....	39
6. Na Veľký (fatranský) Kriváň	47
7. Na Veľký Rozsutec.....	55
8. Na Babiu horu	63
9. Na Veľký Choč	71
10. Prosieckou a Kvačianskou dolinou	79
11. Na Roháče.....	87
12. Na Baranec	95
13. Na Kriváň.....	103
14. Mlynickou a Furkotskou dolinou	111
15. Na Rysy	119
16. Malou a Veľkou Studenou dolinou	127
17. K Zelenému plesu	135
18. Na Kráľovu hoľu	143
19. Na Chopok a Ďumbier	151
20. Na Tomášovský výhľad a Kláštorisko	159
21. Suchou Belou a do Kyseľa	167
22. Na Muránsku planinu	175
23. Na Volovec	183
24. Zádielskou tiesňavou a planinou	191
25. Na Kremenec	199





Milí čitatelia,

v roku 2012 vydavateľstvo Dajama odštartovalo novú knižnú edíciu, ktorá začala mapovať najkrajšie trasy a lokality na Slovensku a poznať Slovensko pešo, na bicykli, autom či pohľadom z výšky. Dodnes priniesla už tri desiatky publikácií, ktoré umožňujú spájať aktívny oddych s poznávaním jednotlivých kútov našej krajiny.

Prvou publikáciou z tejto edície boli Najkrajšie pešie okruhy, ktoré boli koncipované ako pešie trasy s tým istým východiskovým a cieľovým miestom. V publikácii boli predstavené tzv. pešie top trasy na Slovensku, ktoré sa dajú absolvovať vo forme okruhov. V posledných rokoch je totiž v pešej turistike taký trend, že už aj ortodoxný turista čoraz častejšie prichádza k východiskovému bodu svojej púte autom a je kvôli stále väčšej absencii a rušeniu línií hromadnej dopravy doslova nútený vrátiť sa na miesto, odkiaľ vyšiel. Pokiaľ vie návrat riešiť formou okruhu, zážitok z túry je o to krajší.

Hustá sieť turistických chodníkov na Slovensku poskytuje veľké

možnosti na pešiu turistiku rôznej dĺžky a náročnosti a vybrať tie najkrajšie pešie turistické trasy nie je jednoduchou úlohou. Ambíciou prvej publikácie nebolo rovnomerné rozdelenie trás po Slovensku, ale výber 25 naozaj najkrajších okružných trás. Publikácia, ktorá vznikla v roku 2012, potvrdila správnosť výberu trás a stala sa najpredávanejšou knihou vydavateľstva Dajama. Čitatelia v nej našli napr. päť okruhov z Vysokých Tatier a Západné Tatry, Nízke Tatry, Slovenský raj, Malá Fatra, Veľká Fatra či Chočské vrchy boli zastúpené dvomi trasami. Zostávajúcich osem okruhov pochádzalo z rôznych pohorí Slovenska (najmä z ďalších národných parkov) a boli to zväčša trasy na výrazné vrchy v týchto pohoriach či turisticky mimoriadne zaujímavé miesta.

Keďže takto koncipovaná kniha mala u čitateľov úspech, rozhodli sme sa aktualizovať v roku 2019 niektoré fakty a informácie, ktoré stratili svoju opodstatnenosť, a aj graficky upraviť túto knihu rovnako ako tie, ktoré boli vydané po nej.



Vznikol tak aktualizovaný tzv. prvý diel Najkrajších peších okruhov, ktorý práve držíte v rukách. Keďže je naozaj ťažké vybrať z množstva turistických ciest, spájajúcich slovenské prírodné krásy a nádherné zákutia, len 25 okruhov, spracovali sme aj ďalšie, ktoré prinášame súbežne s touto knihou ako druhý diel Najkrajších peších okruhov. Splnili sme tak svoj sľub, že turistické lo-

kalita a miesta, ktoré sa nedostali do pôvodného výberu a patria tiež k vašim obľúbeným, sa stanú súčasťou druhého dielu.

Veríme, že obidva diely vás zaujmú, a ak by ste v nich nenašli „tú vašu“ okružnú trasu, nezúfajte. V treťom diele ju určite nájdete!

David Kollar





Na Záruby a Smolenickým krasom



Okolie Smoleníc ležiacich na úpätí Malých Karpát ponúka mimoriadne veľa turistických lákadiel. Ak ich chceme všetky navštíviť počas jednodňovej túry, máme veru čo robiť. Naša okružná trasa má aj preto tvar osmičky, aby spojila všetky najzaujímavejšie miesta v okolí Zárub a Smolenického krasu.

Záruby

Prírodnou dominantou okolia Smoleníc sú bezpochyby Záruby, najvyšší vrch Malých Karpát. Patrí k dlhému ostrému hrebeňu, ktorý sa ťahne v smere z východu na západ. Na skalnatom vrchole stojí drevený dvojramenný kríž. Kruhový výhľad čiastočne obmedzuje lesný porast. Z troch skalných skupín Zárub sú však krásne výhľady dovnútra Malých Karpát, na Borskú nížinu,

Podunajskú pahorkatinu, Považský Inovec a Tribeč. Vrch je častým cieľom výletov obyvateľov Trnavy a jej okolia a cieľom spoločných turistických výstupov. Územie okolo Zárub je súčasťou rovnomennej národnej prírodnej rezervácie.

Smolenický kras

Súčasťou výletu do Smoleníc by v každom prípade mala byť aj návšteva Smolenického krasu, kto-



*Od Ostrého Kameňa na Záruby
Záruby*



Archeologická lokalita Molpír

rý možno najlepšie spoznať na trase náučného chodníka. Nenáročná prechádzka s dĺžkou 7,5 km milovníkom prírody a histórie umožňuje prehliadku doliny Hlboča s jediným vodopádom v Malých Karpatoch. Na náučnom chodníku sa možno oboznámiť aj s archeologickou lokalitou Molpír. Objavili tu pozostatky veľkého hradiska zo staršej železnej doby. Areál s rozlohou 12 ha je rozdelený na tri nádvoría, na ktorých sa nachádza niekoľko informačných panelov. Na trasu náučného chodníka sa možno dostať pri farskom kostole v Smoleniciach alebo v Jahodníku pri ceste do jaskyne Driny v Smolenickom kráse, jedinej verejnosti prístupnej jaskyni v Malých Karpatoch.

Náročnosť

Tzv. osmička okolím Smoleníc predstavuje stredne náročnú a takmer celodennú túru. Vzhľadom na Malé Karpaty ide o trasu s pomerne veľkým prevýšením. Osobitne náročná je najmä časť z Breziniek na Ostrý Kameň a Záruby, ktorá prekonáva výškový rozdiel viac ako 400 m. Časté striedanie

farby turistického značkovania si vyžaduje zvýšenú pozornosť na rázcestiach a používanie mapy. Najmä v daždi a snehu treba zvýšiť opatrnosť pri schádzaní skalným Čertovým žľabom.

Od Smolenického zámku

Začneme v centre Smoleníc a po žltom a modrom značkovanej trase vystúpime cez rozľahlý zámocký park a okolo jazierka k Smolenickému zámku. Pohľad na jeho siluetu vystupujúcu nad nádherný anglický park je veľmi pôsobivý. Romantická stavba patriaca Slovenskej akadémii vied je v letných mesiacoch prístupná aj verejnosti.

Na rázcestí v lúčnom sedle poníže zámku pokračujeme už len po modro značkovanom chodníku, ktorý v prvej časti výstupu vedie takmer po spádnici. Po dosiahnutí nadmorskej výšky okolo 500 m sa stáča do mierneho a pohodlne stúpajúceho šikmého traverzu smerujúceho nad Čertov žľab k smerovníku Záruby-sedlo. Aj od tohto miesta stále sledujeme modré značky, ktoré vedú západným smerom po lesnej ceste severne od vrchu Čelo.



Smolenický zámok

Pôvodne strážny hrad postavili pravdepodobne v 14. storočí na návrší nad Smolenicami. Slúžil na ochranu pohraničných malokarpatských priesmykov a Českej cesty. Od roku 1777 ho vlastnili Pálffyovci, ktorí ho na začiatku 20. storočia romanticky prestavali podľa vzoru stredofrancúzskych zámkov. Smolenickému zámku dominuje mohutná veža s vyhlídkovou terasou. Strmé strechy, veže, opevnené nádvorie s kaplnkou a baštami a upravená zeleň vytvárajú osobitý čaro rozprávkových predstáv. Romantický vzhľad zámku zvýrazňuje okolitý prírodno-krajinársky anglický park, ktorý voľne prechádza do hustého malokarpatského lesa.

Onedlho prídeme k asfaltovej lesnej ceste, ktorou pohodlne okolo prameňa Jaskyniarska studnička zídeme na križovatku turistických ciest Brezinky-rázcestie. Z rázcestia, na ktorom sa stretávajú všetky farby turistického značkovania, odbočíme doprava na červeno značkovaniu Štefánikovu magistrálu. Tá neskôr pokračuje chodníkom, ktorý miestami strmo stúpa lesom, a onedlho dosiahne zrúcaninu hradu Ostrý Kameň.

Od hradnej zrúcaniny pokračujeme vo výstupe po skalnatej hrane masívneho kopca. Ide o krajinársky najkrajší úsek túry. Chodníkom sa



Nádvorie Smolenického zámku



Ostrý Kameň

Bol postavený v 13. storočí a patril k pohraničným strážnym hradom na ochranu Českej cesty. Bývalý kráľovský hrad bol od roku 1366 majetkom viacerých šľachtických rodov. V čase tureckých vojen ho rozšírili o dolný hrad. Začiatkom 18. storočia ho poškodili Rákócziho vojská a odvtedy pustne. Zo skál, z ktorých niektoré majú aj vlastné mená, sú nádherné výhľady do okolia, najmä na Záhorie.

striedavo lúkou a riedkym lesom postupne dostaneme na vrchol Zárub. Vyrastený les čiastočne obmedzuje výhľad z najvyššieho vrchu Malých Karpát. Z vrcholu pokračujeme východným smerom po osi masívneho skalného horského hrebeňa a na najbližšom rázcestí odbočíme vpravo na lesný chodník označený zelenými značkami. Chodník pomerne strmo klesá vysokým bukovým lesom do sedla a ďalej do doliny Čertov žľab. Ide o skalný žľab kaňonovitého charakteru s výskytom viacerých krasových foriem. Rozkladá sa na ploche viac ako 23 ha. Tvorí výrazný zárez vo východnom svahu Čela a je podmienený tektonickým zlomom pokračujúcim na hrebeň Zárub. Na dne žľabu sú zlomiská a skalné bloky.

Na rázcestí nad Vlčiarňou pokračujeme po zelenej značke, ktorá vedie do rekreačného strediska Ja-

hodník. Jeho vznik podmienilo objavenie jaskyne Driny. Z Jahodníka vedie k jaskyni žltá značková turistická trasa.

Po prehliadke jaskyne sa znova vydáme po žltých značkách k lúke Vlčiareň, z ktorej pokračujeme po modrej značke do doliny Hlboča. Táto najtypickejšia povrchová forma Smolenického krasu tvorí kaňonovitú dolinu hlbokú takmer 100 m. Geologický podklad tvoria druhohorné vápence so strmými bralami a s jediným vodopádom v Malých Karpatoch známym pod názvom Padlá voda (vytvoril sa na 9 m vysokom skalnom stupni a tečie len v čase väčších zrážok a topenia snehu). Popri ňom zídeme dolinou do Smoleníc.

Na Záruby inak

Na najvyšší vrch Malých Karpát sa možno dostať aj ďalšími al-



Na Havranej skale

ternatívnymi výstupovými trasami. Z centra Smoleníc vedie na Záruby hore dolinou Hlboča modro značkovaný chodník, ktorý sa na rázcestí nad Vlčiarňou napája na zelenú trasu smerujúcu do Čertovho žľabu a priamo na hrebeň. Od železničnej stanice za Smolenicami zase vedie na vrchol žltá značkovaný chodník cez Havraniu skalú, ktorá je obľúbeným miestom horolezcov. Ďalšia žltá značkovaná trasa vedie aj od Smolenického zámku a na ceste na Záruby sa pripája k zelenej značke. Túru si môžeme aj výrazne skrátiť, ak z rázcestia Záruby-sedlo vystúpime na vrchol Zárub priamo po zelenej značke. Vynecháme tak modro značkovaný úsek vedúci popod Záruby k Brezinkám a náročný výstup po červených značkách k zrúcanine hradu Ostrý Kameň. Z lokality Záruby-rázcestie môžeme do Smoleníc zostúpiť aj cez Havraniu skalú. Ak pod ňou odbočíme na žltá značkovaný chodník, túru ukončíme pri železničnej stanici Smolenice alebo po modrej značke prídeme do cen-

tra Smoleníc. Záverečný úsek od rázcestia Čertov žľab do Smoleníc môžeme absolvovať aj po modro značkovej trase, po ktorej sme vystupovali na začiatku túry. Najmä v nepriaznivom počasí možno pri tomto variante predísť sťaženému zostupu Čertovým žľabom.



Vodopád Padlá voda v doline Hlboča



Driny

Puklinová jaskyňa s dĺžkou 680 m vznikla vo vápencoch koróziou atmosférických vôd. Jaskynné priestory s prevládajúcimi puklinovými chodbami zdobia bohatá sintrová výplň, pre ktorú sú typické sintrové záclony so zúbkovitým lemovaním. Najkrajším krasovým útvarom v jaskyni sú tzv. Slonie uši. Zastúpené sú aj sintrové vodopády, pagodovité stalagmity, stalaktity a jazierka. Jaskyňu Driny objavili v roku 1929 J. Banič a J. Vajsábel a pre verejnosť ju otvorili v roku 1935. V súčasnosti jej krásu možno obdivovať po sprístupnenej trase s dĺžkou 410 m a časom prehladky 35 minút. Vchod sa nachádza v nadmorskej výške 399 m a jaskyňa je otvorená od začiatku apríla do konca októbra.

Poloha: Malé Karpaty – severná časť.

Východiskový a cieľový bod: Smolenice, zastávka SAD, stanica ŽSR, parkovisko.

Rozvrh: Smolenice (225 m) ↗ 405 m, ↘ 10 m, 1 ½ hod.

Záruby-sedlo (625 m) ↗↘ 255 m, ↘↗ 325 m, 1 ½ hod.

Ostrý Kameň (562 m) ↗ 220 m, ↘ 8 m, ¾ hod.

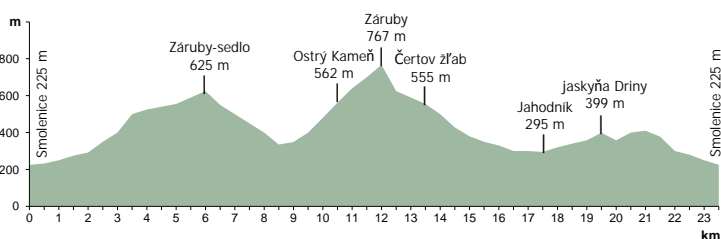
Záruby (767 m) ↗↗ 171 m, ↘↘ 708 m, 2 ¾ hod.

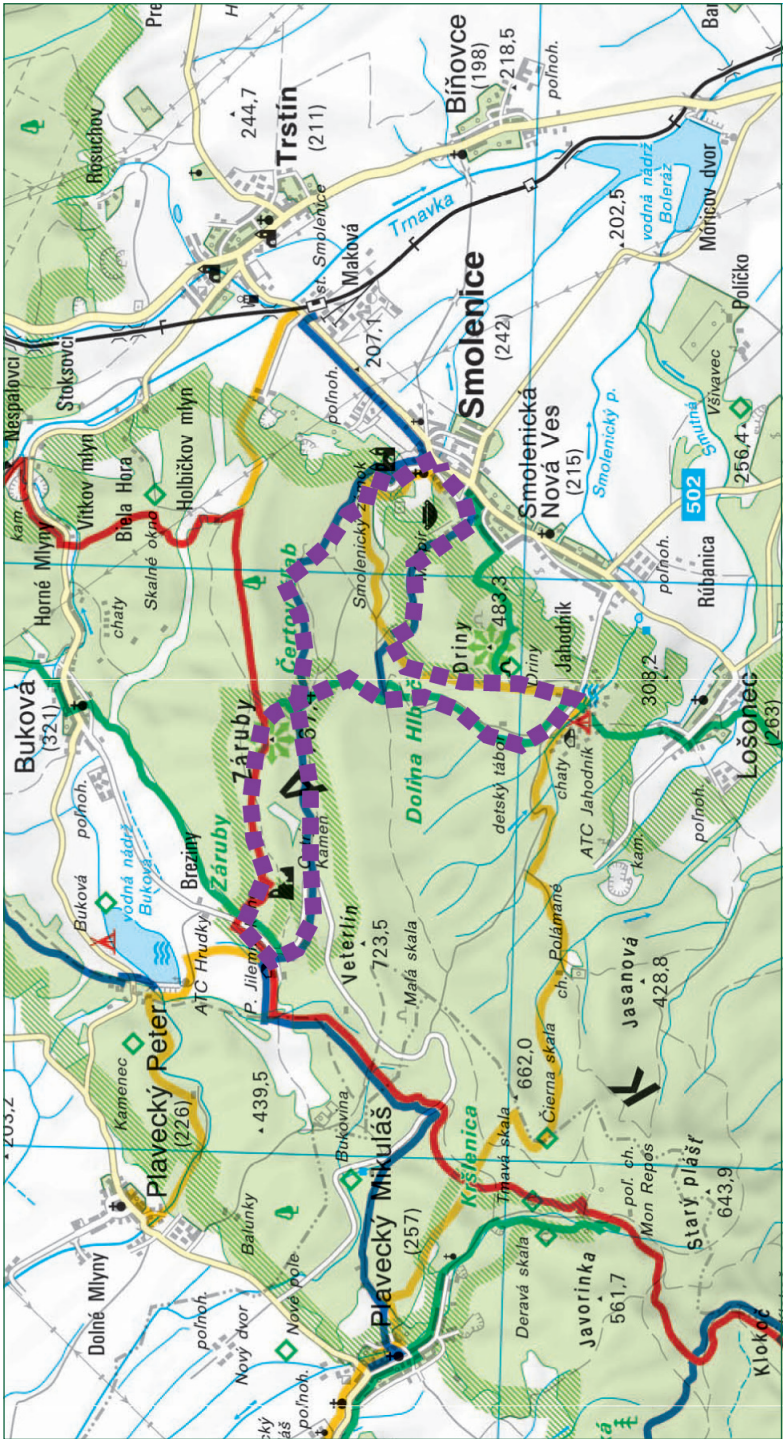
Smolenice (225 m).

Spolu: vzdialenosť 23,5 km, čas 6 ½ hod.

Celkové stúpanie: 1 051 m.

Prevýšenie medzi najnižším a najvyšším bodom: 542 m.







Súľovskými skalami



Ozdobou stredného Považia sú Súľovské skaly – príťažlivé skalné mesto s množstvom skalných veží, ihiel, okien a brán oddelených hlbokými tiesňavami, roklami a dolinami. Lemujú Súľovskú kotlinu a prechod ich najkrajšími časťami patrí k turistickým lahôdkam.

Súľovské skaly

Geologický vývoj Súľovských skál a Súľovskej kotliny je veľmi zaujímavý. Pôvodne vyvýšený stred sa opticky znížil a zmenil na kotlinu, zatiaľ čo obvodové časti sa stali jej horskou obrubou. V nej možno pozorovať dva hlavné prstence skál, pričom na skalné útvary je bohatší vnútorný prstenec. Takmer súvislé skalné mesto leží v časti hrebeňa medzi Súľovskou tiesňavou poniže Súľova a vrchom Roháč. Vysokými skalnými stenami vyniká najmä

tiesňava a severne od nej sa dvíhajúce skalné mesto. Početné skalné steny, veže a bašty dotvárajú charakter tohto prostredia.

Rozprávková krajina

Krajina Súľovských skál je výsledkom pôsobenia vonkajších činiteľov (dažďa, ľadu a vetra) na veľmi tvárny materiál, aký predstavujú zlepenice. K najkrajším skalným útvarom patrí 13 m vysoká Gotická brána či skalný hribeň a mnoho ďalších prírodných výtvorov s fan-



*Skalný prstenec nad Súľovskou kotlinou
Súľovské skaly*